

Avocatul dr. Camil Velican, primul primar român, de după Marea Unire, al oraşului Alba Iulia¹

Conf. univ. dr. av. Ioan Lazăr

Abstract: Reprezentant al elitei intelectualilor din Transilvania, Camil Velican prezintă o biografie exemplară de intelectual român de la schimbarea veacurilor XIX-XX. Urmând tradiția familiei, a optat pentru studii juridice, îndreptându-se pentru început spre capitala Ungariei, unde a frecventat, la Universitatea Regală Maghiară, cursurile Facultății de Drept și Științe Politice (1897-1900). Modelul celor mai buni studenți români din Budapesta l-a atras spre Societatea Academică „Petru Maior”, unde se formau talentele literaturii naționale. Și-a continuat din 1900 studiile în cadrul Universității „Ferenc József” din Cluj, unde a obținut doctoratul în drept în 1902, după care se dedică profesiei de avocat.

Camil Velican se consacră ca un reprezentant de seamă al avocaturii românești, profesiune pe care a practicat-o în cadrul baroului Alba, al cărui membru a fost începând cu anul 1903. Cu o bogată activitate politică, a fost primul primar român al oraşului Alba Iulia după Unirea Transilvaniei cu România la 1 decembrie 1918. A avut o carieră de succes, atât în administrație, cât și în domeniul juridic, și a contribuit, prin cunoștințele sale, la dezvoltarea economică și culturală a comunității căreia i s-a dedicat în totalitate. Trebuie remarcat faptul că Alba Iulia a fost primul oraș în care, la 20 noiembrie 1918, a fost instalată o administrație

¹ Articol publicat în revista Dreptul nr. 12/2018 cu titlul: *Baroul Alba în contextul mării Unirii - Avocatul dr. Camil Velican, primul primar român, de după Marea Unire, al oraşului Alba Iulia.*

românească, în cadrul căreia Camil Velican a îndeplinit funcția de primar. Activitatea în rolul de primar a fost una deosebită și a contribuit la dezvoltarea orașului, care devenise unul foarte important pentru țara întreagă, având în vedere evenimentul istoric desfășurat aici. La 12 iunie 1937 s-a întrerupt prematur firul unei vieți pe parcursul căreia ar fi putut continua o activitate prodigioasă în cele mai diverse domenii ale vieții publice: politică, administrație, economie, cultură. Ulterior, sub regimului comunist numele și activitatea lui Camil Velican au fost intenționat date uitării, precum altor faptuitori ai Marii Uniri. Mai mult, familia acestuia a făcut obiectul unor persecuții politice, specifice acelor vremuri de tristă amintire. Nici schimbarea de paradigmă din societatea românească după anul 1989 nu a schimbat vechea stare de fapt, memoria celui care a fost Camil Velican fiind în continuare ignorată. Casa familiei Velican, care a fost unul din principalele locuri stabilite pentru primirea delegaților și de întâlnire a frunțașilor ardeleni în vederea organizării zilei de 1 Decembrie 1918, beneficiază doar de uitarea autorităților.

Scurte date biografice. Camil Velican a avut o biografie exemplară de intelectual român de la schimbarea veacurilor XIX-XX. Tatăl său, Alexandru, a fost avocat, apoi judecător la Tribunalul Comitatului Alba Inferioară. Prin mamă, Maria Țârlea, se înrudea cu episcopii din familia Hossu, Vasile și Iuliu, ultimul devenit cardinal în vremuri de oprimare. Născut în Târgu Mureș, la 18 decembrie 1878², micul Camil a venit cu întreaga familie la Alba Iulia, unde a urmat și cursurile școlii primare³. Apartenența confesională, dar și prestigiul școlilor Blajului l-au orientat spre Gimnaziul Superior Arhiepiscopesc, pe care l-a absolvit

²A se vedea L. Zgîrciu, *Avocații și Marea Unire*, Editura Hamangiu, București, 2015, p. 16.

³ Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la data de 12 august 2018.

în chip strălucit⁴. Urmând tradiția familiei, a optat pentru studii juridice, îndreptându-se pentru început spre capitala Ungariei, unde a frecventat, la Universitatea Regală Maghiară, cursurile Facultății de Drept și Științe Politice (1897-1900). Modelul celor mai buni studenți români din Budapesta l-a atras spre Societatea Academică „Petru Maior”, unde se formau talentele literaturii naționale. Atras de noutatea pe care i-ar fi putut-o oferi o *peregrinatio academica*, și-a continuat din 1900 studiile în cadrul Universității „*Ferenc József*” din Cluj. Tot acolo a obținut doctoratul în drept în anul 1902⁵.

În capitala Ungariei a activat strălucit ca membru al societății de lectură “*Petru Maior*”, înființată din inițiativa studenților români aflați la Universitatea din Budapesta, în scopul luptei pentru cultivarea spiritului național, prin promovarea limbii române și a istoriei neamului, pentru păstrarea sufletului românesc, cum spunea Nicolae Iorga, prin serbări, luări de poziție în presa și conlucrare cu deputații români din Parlamentul ungar⁶.

Continuându-și instrucțiunea până la cele mai înalte trepte, a devenit avocat și a manifestat o înclinație deosebită pentru angajarea în cele mai diverse domenii ale vieții publice: politică, administrație, economie, cultură⁷.

⁴Ibidem, ultima accesare la data de 12 august 2018.

⁵Ibidem, ultima accesare la data de 12 august 2018.

⁶A se vedea E. Giurgiuman, *Avocatul dr. Camil Velican, primul primar roman, de după Marea Unire, al orașului Alba Iulia*, în revista “Dacoromania” nr. 25/2006, p. 37, articol disponibil în format electronic: http://www.dacoromaniaalba.ro/nr25/avocatul_dr_camil_velican.htm.

⁷ Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la data de 12 august 2018.

Activitatea avocațială. După finalizarea studiilor doctorale în capitala Ungariei, tânărul Camil Velican și-a deschis în anul 1903 un cabinet de avocatură în Alba Iulia, profesie la care i-a rămas fidel tot restul vieții. A fost unul dintre avocații care au pledat strălucit în procesele politice intentate românilor de autoritățile maghiare, apărând în pledoariile sale cele trei cazuri de români întemnițați pentru recitarea poeziei "Doina" de Mihai Eminescu, precum și altele în care românii erau acuzați de naționalism⁸. În organizarea profesiei Camil Velican s-a remarcat în calitate de vicepreședinte al Baroului Alba și ca reprezentant al acestuia în Uniunea Barourilor din România⁹.

Activitate politică. Pentru un tânăr avocat român din Transilvania, apartenența la Partidul Național era o îndatorire de onoare. Promovat și susținut de această formațiune, a fost desemnat în repetate rânduri, din 1911, membru în *Congregația Comitatului Alba Inferioară*, încercând acolo, alături de Iuliu Maniu și de alți lideri, cu mai mult sau mai puțin succes, să promoveze interesele românești¹⁰.

În vara anului 1914, după declanșarea Primului Război Mondial, a fost mobilizat, ajungând în anul următor, ca ofițer, pe frontul italian. Întors acasă în toamna târzie a anului 1918, după catastrofa militară a Austro-Ungariei, Camil

⁸E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37.

⁹L. Zgîrciu, *op. cit.*, p. 17.

¹⁰ Printr-un gest simbolic cu semnificație națională, a participat în 1912 cu 20 de coroane, alături de mulți alți români ardeleni, la subscripția pentru construcția aeroplanului Vlaicu III. Moartea lui Aurel Vlaicu în 13 septembrie 1913 a dus însă la eșuarea acestui proiect. A se vedea E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37.

Velican a fost cooptat în Consiliul Național Român din Alba Iulia¹¹, devenind astfel unul dintre organizatorii locali ai Marii Adunări Naționale¹². Dealtfel Consiliului Național Român din Alba Iulia îi reveneau două misiuni importante¹³: una locală și alta, de ordin central, aceea de a ocupa un loc de frunte în organizarea

¹¹Reîntors la Alba Iulia pe data de 8 noiembrie 1918, Camil Velican a fost cooptat în Consiliul Național Român local, încadrulcându-se a activat pentru organizarea zilei de 1 Decembrie 1918. Înacelezile a maiprimitsarcina de aîntâmpinatrupele germane ale mareșalului Mackensen aflate înretragere din România. A obținut acordul ca trupele germane sa ocolească orașul Alba Iulia pentru a nu deranja buna desfășurare a Marii Adunări Naționale și a Marii Adunări Populare Românești. La întoarcereasa de pe frontal italian, în noiembrie 1918, a avut o întrevedere cu Iuliu Maniu, la Viena, de la care a primit dispoziția de a merge la Arad, unde se mutase sediul Consiliului Național Roman Central. Înțelegerea era de a se pune la dispoziția Consiliului în vederea Convocării Marii Adunări Naționale la Alba Iulia, pe data de 1 Decembrie 1918 și pentru realizarea legăturilor cu populația română din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Document electronic, https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/camil-velican-primar-roman-orasului-alba-iulia-1_511dfff6344a78211841674d/index.html, ultima accesare la data de 12 august 2018.

¹²Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la data de 12 august 2018.

¹³ În 30 octombrie a fost fundat la Budapesta Consiliul Central Național Român. Stabilindu-și la 2 noiembrie sediul la Arad, acest nou centru de putere a cerut românilor din Transilvania să-și înființeze pretutindeni consilii naționale și comunale. Unul dintre primele apărute a fost Consiliul Național Român din Alba Iulia. Acesta nu a fost un simplu organ administrativ local. Faptul că a exercitat puterea în perioada pregătirii și desfășurării Marii Adunări Naționale, i-a atribuit competențe și realizări importante pentru toți românii. Prima misiune a Consiliului Național Român din Alba Iulia a fost aceea de a da o organizare administrativă și militară teritoriului care intra în aria sa de autoritate. Până la sfârșitul lunii noiembrie au fost înființate consilii și gărzi naționale în toate comunele. Pentru a-și putea îndeplini mai eficient atribuțiile principale, păstrarea ordinii și rezolvarea problemelor curente ale comunității, consiliul s-a structurat în comisii specializate: organizatorică, militară și de aprovizionare. Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/71>, ultima accesare la data de 07 septembrie 2018.

adunării naționale situate, topografic, în teritoriul său de competență¹⁴. Dacă Marea Adunare Națională de la 1 decembrie 1918 a avut o bună desfășurare, fără impasuri și incidente, acest fapt s-a datorat și activității acestui Consiliu¹⁵.

Casa avocatului Camil Velican a găzduit ședința de constituire a *Consiliului Dirigent*¹⁶, cu depunerea jurământului de credință față de *Marele Sfat Național*, și discutarea altor probleme organizatorice¹⁷. Consiliul Dirigent a funcționat aici, până la strămutarea sa la Sibiu, pe 4 decembrie 1918¹⁸. Prin hotărârile din 3

¹⁴ Ibidem, ultima accesare la data de 07 septembrie 2018.

¹⁵ Ibidem, ultima accesare la data de 07 septembrie 2018.

¹⁶ În ziua de 1 Decembrie 1918, zi de imens entuziasm și de nedescrisă bucurie, s-a instituit *Marele Sfat Național Român*, alcătuit din 212 membrii, reprezentanți ai PNR, ai celorlalte partide, ai clerului, cât și ai claselor sociale. Aceștia au ales un comitet de conducere numit „*Consiliu Dirigent al Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Maramureșului și al tuturor ținuturilor locuite de români*”, cu puteri guvernamentale provizorii, îndreptățit de a dispune, în numele său, reorganizarea teritorială, până la Adunarea Constituantă de la București. E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37. Confortabila sa locuință a fost unul dintre spațiile în care s-au întrunit membrii *Consiliului Central Național Român*, înainte și după adunare. Casa există și astăzi, fiind amplasată în centrul vechi a orașului Alba Iulia. Din nefericire, precum multe alte clădiri importante pentru cultura sau istoria poporului român, riscă să devină o ruină.

¹⁷ Casa familiei Velican a devenit unul din principalele locuri stabilite pentru primirea delegaților și de întâlnire a fruntașilor ardeleni în vederea organizării zilei de 1 Decembrie. Consfăturile începeau de dimineața și adesea se terminau târziu în noapte. A fost aleasă această casă deoarece era încăpătoare, clădirile instituțiilor din oraș fiind ocupate de autoritățile administrației austro-ungare. Un alt criteriu a fost acela că familia Velican avea vechi relații cu luptătorii marcanți pentru cauza Unirii.

Document electronic, https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/camil-velican-primar-roman-orasului-alba-iulia_1_511dfff6344a78211841674d/index.html, ultima accesare la data de 12 august 2018.

¹⁸ În semn de mulțumire pentru deosebita sollicitudine a gazdelor, Iuliu Maniu le-a adresat o carte poștala cu semnăturile a 12 dintre membrii Consiliului Dirigent. N-au semnat episcopul Iuliu

decembrie 1918, Camil Velican a fost numit primar al Albei Iulia, iar în ziua de 5 decembrie 1918 și-a preluat funcția, devenind primul primar român din Ardealul realipit Patriei¹⁹, funcție pe carea onorat-o cu prisosință, printr-o muncă asiduă și plină de dăruire²⁰.

Semnificativ este faptul că pentru buna desfășurare a adunării, Alba Iulia a fost primul oraș în care, la 20 noiembrie 1918, a fost instalată o administrație românească, în cadrul căreia Camil Velican a îndeplinit funcția de primar. Activitatea în rolul de primar a fost una deosebită și a contribuit la dezvoltarea orașului, care devenise unul foarte important pentru țara întreagă, având în vedere evenimentul istoric desfășurat aici²¹. Munca sa este prezentată foarte sugestiv într-o lucrare cu caracter biografic²²: „*A început activitatea ca primar cu preluarea instituțiilor de stat, a bibliotecii și a muzeului, pentru a le proteja patrimoniul. O atenție deosebită a acordat preluării școlilor, pentru ca acestea să-și înceapă activitatea cât mai curând. Toate trebuiau renovate și amenajate, ceea ce era foarte costisitor și presupunea o muncă susținută. Trebuiau selecționați profesori*

Hossu, episcopul Miron Cristea, Alexandru Vaida Voievod, Vasile Goldiș și Ștefan Cicio Pop, aceștia fiind la București pentru prezentarea Regelui Ferdinand a actului Unirii. În semn de amintire a acestui măreț eveniment, Iuliu Maniu a mai dăruit gazdelor penița sa de aur, cu care a semnat actul Unirii la 1 Decembrie 1918. A se vedea, E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37.

¹⁹ A se vedea M.G. Buta, A. Onofreiu, Bistrița Bârgăului, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2016, p. 25; G. Lazăr, M. Ionescu, *Contribuția avocaților din Transilvania și Banat la Marea Unire*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2018, p. 497.

²⁰ E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37; M.G. Buta, A. Onofreiu, *op. cit.*, p. 27.

²¹ Document electronic, https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/camil-velican-primar-roman-orasului-alba-iulia1_511dfff6344a78211841674d/index.html, ultima accesare la data de 12 august 2018.

²²E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37.

cu pregătire și funcționari disciplinați. Denumirile străzilor și ale firmelor trebuiau schimbate, dar mai erau multe alte deziderate ale populației, între care și aducerea la Alba Iulia a prefecturii din Aiud. Fruntașii români au luat în evidență încă de pe atunci o seama de proiecte, care, rând pe rând, se vor realize în anii următori, cum ar fi: alegerea orașului Alba Iulia ca loc de încoronare a suveranilor ca rege și regină a tuturor românilor, în care scop trebuia construită o catedrală a Unirii, un muzeu de istorie românească și o statuie ecvestră a lui Mihai Viteazul. Tot primarului i-a revenit organizarea primirii armatei române și instalarea acesteia în Cetate. A urmat primirea oficială, cu festivitatea de rigoare, a familiei regale, cu ocazia vizitei în Ardeal²³”.

Un timp, Camil Velican și-a continuat activitatea politică în Partidul Național Român. El a ocupat o funcție în conducerea centrală, devenind membru în așa-numitul „comitet de 100” al formațiunii. A înțeles însă că în cadrul României, Transilvania nu se putea singulariza, rămânând o provincie cu un regim monopartidic. Iată-l așadar în postura de fondator și prim-președinte al organizației județene Alba a Partidului Național Liberal, filială care a devenit astfel una dintre cele mai puternice din țară și pe care a reprezentat-o în Parlament până la sfârșitul vieții sale²⁴. În această calitate, a îndeplinit funcția de prefect în perioada 1922-1926²⁵ și a deținut ulterior un mandat de deputat (1933-1937)²⁶.

²³Acest eveniment a fost consemnat de autorul Radu Cosmin, în cartea ”*Prin Ardeal*” apărută în anul 1912 la București, sub tiparul Editurii Alcalay & Co.

²⁴Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la data de 12 august 2018.

²⁵În anul 1922, dr. Camil Velican a fost numit prefect, funcție pe care a îndeplinit-o până în 1926 cu profesionalism, demnitate și cinste. În această calitate s-a preocupat cu mare răspundere de reorganizarea agriculturii și definitivarea împroprietăririi țăranilor, începută în anul 1921, reușind

Prezența sa în viața orașului și a județului a fost însă mult mai complexă. A fost, încă din 1911, membru al Despărțământului Alba Iulia al societății culturale „Astra”, aducându-și astfel contribuția la emanciparea cultural-națională a românilor din zonă. A acceptat și funcția de președinte al Reuniunii Meseriașilor Români din Alba Iulia, în care rolul său a fost preponderent cultural. Statutul reuniunii în cauză prevedea întrajutorarea membrilor și sprijinirea ucenicilor, dar programul său era dominat de activități precum susținerea unor conferințe, lecturi publice, prezentarea unor piese de teatru popular, constituirea unei biblioteci etc.²⁷.

Carierea prodigioasă, cu efecte benefice pentru comunitate, i-a atras acte de recunoaștere și gratitudine. A fost distins cu importante ordine și medalii, între care: Ordinul „Ferdinand I”, în rangul de Ofițer, „Coroana României”, Comandor, „Steaua României”, Ofițer, semnul onorific Vulturul României, medalia Răsplata Muncii, clasa I, medalia Meritul Comercial și Industrial, clasa I²⁸.

în scurt timp și cu cheltuială minimă să mărescă randamentul pământului, angajând în județ și legumicultori bulgari, recunoscuți pentru priceperea și experiența lor. Ca prefect, s-a achitat și de nobila sarcină de a definitiva pregătirile și de a organiza festivitățile încoronării Regelui Ferdinand și a Reginei Maria la Alba Iulia. Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la 12 august 2018. În acest context trebuie menționat faptul că primul prefect român al județului Alba, avocatul dr. Ioan Pop, numit în această funcție la 11 ianuarie 1919, și-a desăvârșit ucenicia în practica avocaturii la Alba Iulia la cabinetul avocatului Camil Velican. A se vedea I. Mircea, *Dr. Ioan Pop, avocat din Alba Iulia, primul prefect român al județului Alba*, în revista „Dacoromnia” nr. 25/2006, p. 38, articol disponibil în format electronic: http://www.dacoromania-alba.ro/nr25/index_25.htm.

²⁶ Document electronic, <http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>, ultima accesare la data de 12 august 2018.

²⁷ Ibidem, ultima accesare la data de 12 august 2018.

²⁸ Ibidem. A se vedea și L. Zgîrciu, *loc. cit.*, p. 17.

Mulți ani însă după instaurarea regimului comunist, numele multor înfăptuitori ai României mari au fost intenționat date uitării. Nici avocatul Camil Velican, nu a reprezentat o excepție. Odată cu instalarea comunismului în țară familia acestuia a devenit ținta unor persecuții specifice acestei perioade de tristă amintire²⁹.

BIBLIOGRAFIE

Grunțeanu Lazăr, Mirel Ionescu, *Contribuția avocaților din Transilvania și Banat la Marea Unire*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2018.

Liviu Zgîrciu, *Avocații și Marea Unire*, Editura Hamangiu, București, 2015.

²⁹Georgeta Velican și-a susținut și secondat soțul în multiplele sale activități și în dificilele sarcini politice și administrative ce i-au fost încredințate. Pe plan personal, a avut o bogată activitate socială, în ajutorarea familiilor văduvelor și orfanilor din primul război mondial. A înființat și organizat, în acest scop, la Alba Iulia, filiala Societății “Principele Mircea” aflată sub înaltul patronaj al Reginei Maria, filială pe care a condus-o până în anul 1946. A organizat și subvenționat o cantină în gara CFR Alba Iulia, destinată refugiaților și soldaților în tranzit. Pentru meritele ei deosebite a fost răsplătită cu medalia “Centenarului Regelui Carol I” cu Bareta “Pro Patria”. La instalarea comunismului în țară a devenit ținta persecuțiilor. Poliția politică a început să o urmărească, răscolindu-i casa în nenumărate percheziții și supunând-o la repetate anchete, interogatorii, amenințări și arestări abuzive. În anul 1950 i s-a naționalizat casa, din care a fost evacuată în patru ore, pentru ca în anul 1952 să fie alungată definitiv din oraș, la Ocna Mureș, unde i s-a impus domiciliu obligatoriu. După 20 de ani de grele și nemeritate suferințe, a decedat în anul 1968. Post mortem i s-a acordat calitatea de „luptător pentru rezistența anticomunistă”. E. Giurgiuman, *loc. cit.*, p. 37. A se vedea și M.G. Buta, A. Onofreiu, *op. cit.* p. 23, not. 62.

Radu Cosmin, *Prin Ardeal*, Editura Alcalay & Co, București, 1912.

Mircea Gelu Buta, Adrian Onofreiu, *Bistrița Bârgăului*, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2016.

Elena Giurgiuman, *Avocatul dr. Camil Velican, primul primar roman, de după Marea Unire, al orașului Alba Iulia*, în revista "Dacoromania" nr. 25/2006, p. 37, articol disponibil în format electronic: http://www.dacoromaniaalba.ro/nr25/avocatul_dr_camil_velican.htm.

Ionela Mircea, *Dr. Ioan Pop, avocat din Alba Iulia, primul prefect român al județului Alba*, în revista "Dacoromnia" nr. 25/2006, p. 38, articol disponibil în format electronic: http://www.dacoromania-alba.ro/nr25/index_25.htm.

Groza, Mihai-Octavian, *Documente privind activitatea Consiliului Național Român din Alba-Iulia*, Editura Emma Books, Sebeș, 2012.

Fehérvári, Matei, *Călăuza orașului Alba Iulia și a Județului Alba*, Alba Iulia, 1934.

Neamțu, Gelu, Vaida-Voevod, Mircea, „1 Decembrie 1918”. *Mărturii ale participanților*, vol. II, București, Editura Academiei, 2005.

Curelea, Daniela, *Contribuție la cunoașterea femeilor participante ca delegate oficiale la Marea Adunare de la Alba Iulia. Oglindire în sursele arhivistice și în Gazeta oficială a Consiliului Dirigent*, în vol. *Centenar România. Gânduri și simțiri prin fapte. Studii și articole de istorie*, (Coord.: Daniela Curelea), Editura Armanis, Sibiu, 2018, p. 128, 131-132.

Groza Mihai-Octavian, *Consiliul Național Român din Blaj versurs Consiliul Național Român din Alba Iulia*, în *Administrație românească arădeană. Studii și*

comunicări din Banat-Crișana, (Coord.: Doru Sinaci, Emil Arbonie), Vol. IX, Arad, Vasile Godiș University Press, 2014.

Josan Nicolae, *Ziarul „Alba Iulia” organ al proclamării unității naționale*, în vol. *Almanah „Tribuna”*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978, p. 120-121.

Ioan I. Șerban, Nicolae Josan (coord.), Dorin Giurgiu, Ionela Mircea, *Dicționarul personalităților Unirii*, Editura Altip, Alba Iulia, 2010.

Surse intrnet

<http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/73>

<http://memoriaurbis.apulum.ro/ro/story/71>

https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/camil-velican-primar-roman-orasului-alba-iulia-1_511dfff6344a78211841674d/index.html